

PWYLLGOR CRAFFU CYMUNEDAU

Dydd Gwener, 21 Medi 2018

YN BRESENNOL: Y Cynghorydd S.L. Davies (Cadeirydd)

Y Cynghorwyr:

S.M. Allen (In place of H.B. Shepardson), C.A. Davies, W.R.A. Davies, H.L. Davies, S.L. Davies, S.J.G. Gilasbey, B.W. Jones, D. Jones (In place of S. Matthews), H.I. Jones, M.J.A. Lewis (In place of G.B. Thomas), A.S.J. McPherson (In place of D.M. Cundy), B.A.L. Roberts and A.Vaughan Owen

Hefyd yn bresennol:

Y Cynghorwyr L.M. Stephens, Dirprwy Arweinydd y Cyngor

Yr oedd y swyddogion canlynol yn gwasanaethu yn y cyfarfod:

I. Jones, Pennaeth Hamdden
J. Morgan, Pennaeth Cartrefi a Chymunedau Mwy Diogel Dros Dro
J. Willis, Rheolwr Gwasanaethau Tai (Cyngor a Dewisiadau)
G. Ayers, Rheolwr Polisi Corfforaethol a Phartneriaeth
I.R. Llewelyn, Rheolwr Blaen-gynllunio
L. Evans, Cydgysylltydd Eiddo Gwag
K. Thomas, Swyddog Gwasanaethau Democrataidd

Siambr, Neuadd y Sir, Caerfyrddin - 10.00 - 11.15 am

1. YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB

Derbyniwyd ymddiheuriadau am absenoldeb gan y Cynghorwyr D. Cundy, S. Matthews, H. Shepardson a G. Thomas.

Cyfeiriodd y Cadeirydd at ddigwyddiad beicio Taith Prydain diweddar, a ddechreuodd ym Mharc Pen-bre gyda'r *Grand Depart*, ac estynnodd ei gwerthfawrogiad i bawb a gyfranogodd at sicrhau ei lwyddiant gan gynnwys swyddogion y Cyngor, y beicwyr, y gwylwyr a'r Cyngorau Tref a Chymuned.

2. DATGAN BUDDIANNAU PERSONOL GAN GYNNWYS UNRHYW CHWIP A NODWYD MEWN PERTHYNAS AG UNRHYW EITEM AR YR AGENDA

Ni chafwyd dim datganiadau ynghylch chwip waharddedig.

Cafwyd y datganiadau canlynol o fuddiant personol:-

Y Cyngorydd	Rhif y Cofnod	Y Math o Fuddiant
A Davies	5- Adroddiad Monitro Blynyddol 2017/18 - Cynllun Datblygu Lleol Sir Gaerfyrddin a Fabwysiadwyd	Mae wedi cyflwyno cais i gynnwys safle yng Nghynllun Datblygu Lleol Diwygiedig Sir Gaerfyrddin 2018-2033.

A Vaughan-Owen	5- Adroddiad Monitro Blynyddol 2017/18 - Cynllun Datblygu Lleol Sir Gaerfyrddin a Fabwysiadwyd	Mae perthynas wedi cyflwyno cais i gynnwys safle yng Nghynllun Datblygu Lleol Diwygiedig Sir Gaerfyrddin 2018-2033.
----------------	---	--

3. CWESTIYNAU GAN Y CYHOEDD (NID OEDD DIM WEDI DOD I LAW)

Nid oedd cwestiynau gan y cyhoedd wedi dod i law.

4. Y PWYLLGOR CRAFFU - CYMUNEDAU ADOLYGIAD GORCHWYL A GORFFEN 2014/15 - DIWEDDARIAD - EIDDO GWAG YN SIR GAERFYRDDIN

Yn unol â'r drafodaeth a gafwyd yn ei gyfarfod ar 11 Mai 2018, cafodd y Pwyllgor gyflwyniad PowerPoint am y cynnydd a wnaed o ran gweithredu argymhellion ei Grŵp Gorchwyl a Gorffen blaenorol yn 2014/15 ynghylch Eiddo Gwag yn Sir Gaerfyrddin, a oedd â'r prif nod o gyflawni'r canlynol:-

- Nodi a gwerthuso'r gweithgareddau presennol a wneir gan yr Is-adran Tai a Diogelu'r Cyhoedd;
- Nodi gwelliannau posibl a modelau darparu eraill;
- Llunio argymhellion i'w hystyried gan y Bwrdd Gweithredol.

Rhodddwyd sylw i'r cwestiynau/materion canlynol wrth drafod y cyflwyniad:-

- Mewn ymateb i gwestiwn am y costau atgyweirio o £49k i un eiddo a nodir yn yr adroddiad, amlinellodd y Cydgysylltydd Eiddo Gwag lefel y gwaith a wnaed yn yr eiddo dan sylw a dywedodd, er y gall wedi bod yn bosibl i unigolyn preifat gomisiynu'r rheiny ar gyfradd is, fod y Cyngor wedi llunio fframwaith contractwyr a Rheolau o ran Gweithdrefnau Contractau i'w defnyddio/dilyn wrth ddyfarnu contractau ar gyfer gwaith. Nodwyd bod Fframwaith Contractwyr y Cyngor wedi bod yn destun proses dendro gystadleuol a sicrhawyd bod y costau mor isel â phosibl.
- Mewn ymateb i gwestiwn am yr incwm Adran 106 posibl a ddefnyddir i adnewyddu eiddo gwag, dywedodd y Pennaeth Dros Dro Cartrefi a Chymunedau Mwy Diogel fod y broses o ddyrannu'r incwm hwnnw yn amodol ar gyflwyno achos busnes. Os yw hynny'n llwyddiannus, mae'n rhaid defnyddio'r arian yn unol â pholisi'r Cyngor er mwyn prynu tai mewn ardaloedd lle mae angen.
- O ran cwestiwn am ddefnyddio'r asiantaeth Gosod Syml, cadarnhawyd ei bod wedi'i sefydlu, a'i bod yn cael ei gweithredu gan y Cyngor i gynorthwyo darpar denantiaid i gael tenantiaethau. Hefyd, roedd yn hyrwyddo'r ethos o helpu pobl i helpu eu hunain drwy eu cyfeirio at asiantaethau gosod eraill.
- Cyfeiriwyd at yr amserau amrywiol y gallai tai fod yn wag, sy'n amrywio o ychydig fisoedd i nifer o flynyddoedd a gofynnwyd a oedd unrhyw gymhellion ar gael i'r Cyngor annog perchenogion tai i leihau'r amser hwnnw, er enghraifft, drwy'r dreth gyngor.

Dywedodd y Pennaeth Dros Dro Cartrefi a Chymunedau Mwy Diogel, er bod y posibilrwydd hwnnw wedi'i drafod, roedd barn y gallai arwain at leihad yn refeniw'r dreth gyngor ar gyfer yr awdurdod, yn enwedig yn y tymor byr.

Fodd bynnag, rhoddodd sicrwydd fod trafodaethau'n cael eu cynnal yn barhaus er mwyn nodi'r ffyrdd o leihau'r amserau hynny.

- Mewn ymateb i gwestiwn am Fenthyciadau Gwella Cartrefi a'r Cynllun Troi Tai'n Gartrefi, cadarnhawyd bod y Cyngor wedi cael grantiau gan Lywodraeth Cymru gwerth cyfanswm o £1.9m, dros dri cham, a fydd yn galluogi 70 o eiddo i gael eu hadnewyddu. Mae pob benthyciad yn cael ei roi yn amodol ar gael ei ad-dalu o fewn cyfnod o 2 flynedd ac mae bron £1m wedi'i ad-dalu i'r gronfa hyd yn hyn, sydd wedi'i aildefnyddio i roi mwy o fenthyciadau.
- Fel rhan o'i ymchwiliadau, ymwelodd y Grŵp Gorchwyl a Gorffen ag oddeutu 10 eiddo, a chadarnhawyd bod pob un ohonynt heblaw am y 4 y manylwyd arnynt yn y cyflwyniad wedi'u hadnewyddu.
- Cadarnhawyd bod nifer yr eiddo gwag sy'n cael eu defnyddio eto wedi cynyddu bob blwyddyn hyd at 184 yn ystod 2017/18, o'i gymharu â chyfanswm i 60 yn 2010/11.
- Cyfeiriwyd at y 2,554 o eiddo'r sector preifat yn Sir Gaerfyrddin a oedd wedi bod yn wag ers 6 mis neu ragor ac a yw'r rheiny eu rhestru yn ôl wardiau ac os nad ydynt, a ellid rhoi'r wybodaeth honno i'r aelodau.

Cadarnhawyd y gallai swyddogion archwilio'r posibilrwydd o ledaenu'r wybodaeth honno er nad yw'r rhestr bresennol o eiddo gwag wedi'u rhannu'n wardiau. Yn ogystal, gellid anfon llythyr at holl aelodau'r Cyngor yn gofyn iddynt roi manylion i'r Adran ynghylch unrhyw eiddo gwag yn eu wardiau nad ydynt wedi'u cynnwys ar y rhestr bresennol.

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL dderbyn yr adroddiad diweddar ar Grŵp Gorchwyl a Gorffen blaenorol y Pwyllgor ynghylch Eiddo Gwag yn Sir Gaerfyrddin.

5. ADRODDIAD MONITRO BLYNYDDOL 2017/18 CYNLLUN DATBLYGU LLEOL MABWYSIEDIG SIR GAERFYRDDIN

Bu'r Pwyllgor yn ystyried Adroddiad Perfformiad Blynyddol yr Is-adran Gynllunio ar gyfer y cyfnod rhwng mis Ebrill 2017 a mis Mawrth 2018. Hwn oedd y trydydd adroddiad o'r fath a luniwyd yn unol â gofyniad Tabl y Fframwaith Perfformiad Cynllunio, ac yr oedd rhaid ei gyflwyno i Lywodraeth Cymru erbyn 31 Hydref bob blwyddyn i'w werthuso'n unol â'r dangosyddion a'r targedau a bennwyd.

Rhoddwyd sylw i'r cwestiynau/materion canlynol wrth drafod yr adroddiad:-

- Cyfeiriwyd at yr arfer o 'bancio tir' lle gadawyd tir heb ei ddatblygu am nifer fawr o flynyddoedd, gan gynyddu ei werth ar gyfer ei berchenogion. Gofynnwyd am eglurhad ynghylch a allai'r adolygiad presennol o'r Cynllun Datblygu Lleol roi sylw i'r arfer hwn.

Dywedodd y Rheolwr Blaen-gynllunio y bydd caniatâd cynllunio'n ddilys am byth lle bo'r caniatâd hwnnw wedi'i roi a'r gwaith datblygu wedi dechrau. Fodd bynnag, lle bo safleoedd wedi'u cynnwys yn y Cynllun Datblygu Lleol presennol, ond heb gael eu symud ymlaen, a chafwyd ceisiadau i'w cynnwys yn y Cynllun diwygiedig, byddai rhaid i ddatblygwyr ddangos bod modd cyflawni eu datblygiad. Ni fyddai mynegi dymuniad i ddatblygu bellach yn ddigon. Os nad yw'r datblygwr yn dangos hyn, roedd posibilrwydd na fydd tir a gafodd ei gynnwys yn y cynlluniau blaenorol yn cael ei gynnwys i'w ddyrannu yn y Cynllun diwygiedig. Hynny yw, nid oedd

safleoedd a ddyrennir yn bresennol yn cael eu hailgynnwys yn awtomatig, ac nad oedd sicrwydd o'u cynnwys o ran y CDLI diwygiedig.

- Cyfeiriwyd at egwyddorion y CDLI diwygiedig o ran hyrwyddo cynaliadwyedd a datblygu cynaliadwy drwy hwyluso'r gwaith o greu cymunedau ac economïau lleol drwy roi mynediad at wasanaethau a chyfleusterau lleol a lleihau'r angen am deithio. Gofynnwyd am eglurhad ynghylch sut y byddai'r egwyddorion hynny'n cyd-fynd â chynlluniau datblygu eraill y sector cyhoeddus, er enghraifft, Bwrdd Iechyd Hywel Dda.

Cadarnhaodd y Rheolwr Blaen-gynllunio ei bod yn bwysig sicrhau bod y seilwaith priodol ar waith er mwyn cyflawni'r ethos cynaliadwy fel rhan o gynllun yr adolygiad, lle bynnag y bo'n bosibl. Fel rhan o'r broses honno, byddai'r Adran yn ymgynghori â'r holl brif bartneriaid megis y Bwrdd Iechyd a Cyfoeth Naturiol Cymru er mwyn cael adborth ynghylch cynigion y cynllun.

- Cyfeiriwyd at yr angen i adfywio economïau gwledig a gofynnwyd a oes cwmpas yn y CDLI diwygiedig i ofyn i gwmnïau seilwaith ddefnyddio traciau rheilffordd a adawyd i ddarparu cyfleusterau megis cyfathrebu ffeibr optig. Gellid defnyddio'r traciau hyn hefyd i gynyddu nifer y llwybrau beicio yn y sir.

Dywedodd y Rheolwr Blaen-gynllunio fod defnyddio hen draciau rheilffordd wedi'i ystyried yn flaenorol ac y gellid ei ailystyried fel rhan o'r broses adolygu, er na allai'r Cyngor roi gorchmynion i ddarparwyr seilwaith wneud hynny.

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL ARGYMELL I'R BWRDD GWEITHREDOL/CYNGOR fod y trydydd Adroddiad Monitro Blynyddol ar gyfer Cynllun Datblygu Lleol Sir Gaerfyrddin, a'i argymhellion, yn cael ei gymeradwyo i'w gyflwyno i Lywodraeth Cymru.

6. ADRODDIAD BLYNYDDOL CWYNION A CHANMOLIAETH 2017/18

Bu'r Pwyllgor yn ystyried adroddiad blynyddol y Cyngor ynghylch Cwynion a Chanmoliaeth ar gyfer y cyfnod 2017/18 gan dalu sylw penodol i Adrannau 9.4 a 9.6 a oedd yn berthnasol i'w faes gorchwyl. Nodwyd bod yr adroddiad yn manylu ar y canlynol:-

- nifer y cwynion yr ymchwiliwyd ac ymatebwyd iddynt rhwng Ebrill 2017 a Mawrth 2018 fesul adran,
- ystadegau o ran negeseuon a gafwyd gan y Tîm Cwynion, ac a ailgyfeiriwyd. Roedd y rheiny'n ymwneud ag ymholiadau a cheisiadau am gymorth a oedd, ar ôl cael ei gyflwyno, yn cynnig cyfle i geisio datrys anawsterau cyn i gwynion gael eu cyflwyno,
- cwynion ynghylch unrhyw faterion o ran cydraddoldeb neu'r iaith Gymraeg,
- cwynion yr oedd yr Ombwdsmon yn penderfynu arnynt,
- dadansoddiad o gwynion a chanmoliaeth fesul adran.

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL dderbyn yr Adroddiad Blynyddol ynghylch Cwynion a Chanmoliaeth ar gyfer 2017/18.

7. PWYLLGOR CRAFFU - CYMUNEDAU GRŴP GORCHWYL A GORFFEN 2018/19

Atgoffwyd y Pwyllgor ei fod wedi penderfynu sefydlu Grŵp Gorchwyl a Gorffen yn ei gyfarfod ar 25 Mehefin 2018 er mwyn archwilio'r Ddarpariaeth o Fyngalos Fforddiadwy yn Sir Gaerfyrddin ac er mwyn ceisio enwebiadau gan grwpiau gwleidyddol y Cyngor i aelodau'r Pwyllgor Craffu - Cymunedau wasanaethu ar y Grŵp hwnnw. Yn unol â'r penderfyniad hwnnw, bu'r Pwyllgor yn ystyried yr enwebiadau canlynol a ddaeth i law:-

3 - Grŵp Plaid Cymru

Y Cyngorwyr Gareth Thomas, Jeanette Gilasbey a Betsan Jones

2 - Grŵp Llafur

Y Cyngorwyr Deryk Cundy a Sharen Davies

1 - Y Grŵp Annibynnol

Y Cyngorwydd Irfon Jones

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL dderbyn y rhai a enwebwyd uchod a phenodi'r aelodau i wasanaethu ar Grŵp Gorchwyl a Gorffen y Pwyllgor Craffu - Cymunedau ynghylch Byngalos Fforddiadwy yn Sir Gaerfyrddin.

8. EITEMAU AR GYFER Y DYFODOL

Cafodd y Pwyllgor restr o'r eitemau a fyddai'n cael eu hystyried yn ei gyfarfod nesaf ar 4 Hydref 2018.

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL dderbyn rhestr o'r eitemau i'w hystyried yn y cyfarfod nesaf o'r Pwyllgor ar 4 Hydref 2018.

9. EGLURHAD AM BEIDIO Â CHYFLWYNO ADRODDIAD CRAFFU

Bu'r Pwyllgor yn ystyried yr eglurhad a roddwyd dros beidio â chyflwyno adroddiad.

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL dderbyn yr adroddiad nad oedd wedi'i gyflwyno.

10. LLOFNODI YN GOFNODAU CYWIR COFNODION Y PWYLLGOR A GYNHALIWDYD AR 25AIN MEHEFIN, 2018

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL lofnodi bod cofnodion cyfarfod y Pwyllgor ar 25 Mehefin 2018 yn gofnod cywir.

CADEIRYDD

DYDDIAD